

Den Haag, 12 december 2016

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de Kamercommissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 8 november 2016 inzake het rapport «*The 2016 data report: a bolder response for a changing world*» van *the ONE Campaign*.

Kern van het ONE rapport

De kernconclusie van het ONE rapport is dat de huidige financiering voor humanitaire en ontwikkelingssteun onvoldoende is om de toegenomen mondiale noden effectief te adresseren. Humanitaire en ontwikkelingsbehoeften zijn nauw verweven en ONE beveelt aan de coördinatie tussen beide beleidsterreinen te versterken en de afspraken van de *Grand Bargain* over humanitaire hulp na te komen. Daarnaast is ONE kritisch over het feit dat de kosten voor de eerste twaalf maanden van opvang van vluchtelingen in een donorland betaald worden uit het ODA-budget. ONE doet de aanbeveling om hulpbudgetten te verhogen tot de norm van 0,7% BNI, ODA zoveel mogelijk in te zetten in de armste landen en de kosten voor opvang van vluchtelingen niet uit het ODA-budget te financieren.

Het ONE rapport is kritisch, maar wijst ook op positieve ontwikkelingen. Zo refereert ONE aan de hoge positie van Nederland op de 2016 *Aid Transparency Index* en de toegenomen publieke beschikbaarheid van gegevens over het Nederlandse ontwikkelingsbeleid.

Appreciatie

Nederland deelt de conclusie dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om alle noden wereldwijd effectief te kunnen adresseren. Het is daarom van belang om de beschikbare middelen zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten. Nederland is een van de voortrekkers van de *Grand Bargain* en geeft in 2016 ruim 50% van het humanitaire hulpbudget ongeoormerkt aan de Verenigde Naties en het Rode Kruis. In 2017 zal dit percentage verder toenemen tot ruim 70%. Hiermee draagt Nederland bij aan een grotere voorspelbaarheid van de hulp en aan de keuzevrijheid voor ontvangende organisaties om zelf te kiezen voor de meest efficiënte en effectieve hulpvorm.

Samen met de Wereldbank is Nederland voortrekker van de *Grand Bargain* afspraak om te komen tot meer transparantie van humanitaire financiering en resultaten. Nederland is een van de eerste donoren die maandelijks over ontwikkelingsamenwerking en humanitaire uitgaven rapporteert via het open data platform van het International Aid Transparency Initiative (IATI). Internationaal loopt Nederland daarmee voorop en voor nieuwe activiteiten worden ook ontvangers van Nederlandse hulp gelden verplicht om voortgang op de uitvoering van programma's via IATI te rapporteren.

Nederland blijft voorstander van de internationale doelstelling om 0,7% van het Bruto Nationaal Inkomen (BNI) voor ODA te reserveren. In het huidige regeerakkoord heeft het kabinet maatregelen genomen om de rijksbrede overheidsuitgaven op orde te brengen. Als bijdrage hieraan is ook het budget voor ontwikkelingssamenwerking gekort. Daarmee is het beleid in deze kabinetsperiode niet gericht op het behalen van de 0,7% BNI voor ODA.

Conform de internationale afspraak in OESO/DAC-verband rapporteert ook Nederland de kosten voor de eerste twaalf maanden van het verblijf van asielzoekers als ODA-uitgaven. Nederland hanteert deze systematiek al sinds 1992. De instroom van asielzoekers in Nederland was in 2014 en 2015 hoog, hetgeen tot onvoorziene uitgaven heeft geleid. Om de druk op de begroting voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking te verlichten heeft het kabinet maatregelen genomen. In 2014 en 2015 heeft het kabinet in totaal EUR 725 miljoen toegevoegd aan het ODA-budget. Daarnaast heeft het kabinet vanaf 2015 toekomstige BNI-groei ingezet ter dekking van de kosten voor eerstejaarsopvang van asielzoekers. Onder meer hierdoor is de ODA-prestatie in 2015 ruim boven de 0,7% BNI uitgekomen. In lijn met de motie Samsom/Slob (Kamerstuk 34 300, nr. 23 dd. 17 september 2015) kunnen dankzij deze maatregelen de extra kosten voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers worden gefinancierd terwijl lopende ODA programmalijnen worden ontzien.

ONE bekritiseert de Nederlandse inzet voor de armste landen op basis van OESO/DAC-cijfers die suggereren dat Nederland in 2015 uitkomt op een ODA-percentag van 0,13% BNI voor de Minst Ontwikkelde Landen (MOLs). Deze OESO/DAC-cijfers zijn echter onvolledig, hetgeen zowel door OESO/DAC als door ONE wordt erkend. Nederland komt uit op circa 0,26% BNI als niet alleen de middelen worden meegeteld die op één specifiek land zijn gericht, maar ook programma's op specifieke thema's waarmee eveneens activiteiten in Minst Ontwikkelde Landen worden gefinancierd. Voorbeelden hiervan zijn «Samenspraak en Tegenspraak», «*Funding Leadership and Opportunities for Women*» (FLOW) en Faciliteit Duurzaam Ondernemen en Voedselzekerheid (FDOV). Hiermee voldoet Nederland aan de internationale norm om 0,15–0,20% van het BNI te besteden in de MOLs.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen